

set helerjev vam potegnejo ti ljudje kožo čez ušesa. Potem pa še kričijo: Svoji k svojim!

Politični pregled.

Državni proračun ki ga je ravnokar zbornica sprejela, obsega grozovito visoke številke. O1 leta 1902 je narastal za skoraj 464 milijone kron. Izdatki za leto 1908 znašajo skoraj 2 149 milij. kron. Kako se porabijo te denarji? Ljudstvo ima pač malo od njih! Civilna lista dobi za 2 milj. več nego l. 1902, notranji ministerij za 17 milj. več, deželnoobrambeni ministerij za skoraj 18 milj. več; vsled povišanja vojaštva za 10.000 moč in oficirskih plač pa bode narasla ta svota na 34 milij. Za deželno brambo se bode torej letno skoraj 100 milj. iztajalo. Ministerstvo za poduk dobiva za 23 milj. več. O1 tega denarja se izdaja za zvišanje duhovniških plač 6½ milj., za sredoje šole 10, za visoke 7, za ljudske 2 milij. kron. Torej za šole, ki jih rabi ljudstvo, še vedno ni denarja! Finančno ministerstvo dobiva za 79 milj. več. Izdatki za mornarico so narasli za 11 milj., izdatki za vojaščino pa za 21 milj. Kako visoki so izdatki za armado in mornarico, se ne vemo natančno. Ve se pa, da finančni minister v tem oziru ni štedljiv in da so delegacije l. 1902 dovolile 356 milj. za vojaščino in mornarico in 100 milj. za artiljerijo. Kakor se vidi, so to svote, ki jih navadni človek niti ne razume. Kako dobi država te denarje? Drektni davki prinašajo 323½ milij. kron, indirektni davki pa čez 865½ milij. Colninaki dohodki pa znašajo 121 milij. kron.

Delegacije stopile bodo v drugi polovici septembra skupaj. Nove volitve za delegacije se ne vršijo.

Državni zbor je dokončal dolgočasne razprave o proračunu in je končno ta proračun sprejel. Pri tej priložnosti je prišlo zopet do velikanskega škandala. Češki kognak grof Sternberg, politična baraba prve vrste, je postal namreč v zadnjem času klerikalec. Zato ga ti klerikalci pri vsaki priložnosti izvolijo za glavnega govornika. On pa izrablja svojo govorniško prostoto, da napada na najnesramnejši način svoje tovariše. Tako tudi to pot. Napadel je socialiste. Ali naletel je slabo. Socialistični poslanci so naskočili Sternberga in malo je manjkalo, da bi ga ne prav "po domače" preklotali. Metali so mu protokole in spise v glavo. Le s težavo se je napravilo mir. Res, lepa zbornica!

Trgovinska pogodba s Srbijo, katere je napravila toliko vroče krvi v vrstah avstrijskih kmetov, bode glasom neznanila vlade šele v jeseni državni zbornici predložena. Upamo, da bodejo poslanci potem svojo dolžnost storili.

Znižanje davka. Vlada namerava hišno razredni in hišno cinžni davek znižati. Ponjemen načrtu bi bile 16. razredu pripadajoče hiše tega davka proste. Hišno-cinžni davek bi se tekom prihodnjih 12 let na ta način znižal, da se zniža v glavnih mestih od 26½ procentov na 19%, v drugih mestih pa od 20 na 15 %.

Kmetijska predavanja za vojake so vpeljali za zimo v Belgiji. Ta velepotrebna predavanja bodo trajala od decembra do marca. Kakor znan, so taka predavanja že na Francoskem in Italijanskem. Dobro bi bilo, da se jih vpelje tudi na Avstro Ogrskem kajti taka predavanja dvigajo kmetijski ponos in izboljšujejo kmetijske sirove, kateri služijo pri vojakih, tako da po dokončani službi lahko svoje znanje na domači grudi porabijo.

Prepoved uvoza mrve in slame na Angleško. Glasom naznanila ministerstva za znanje zadeve je poljedelski urad v Londonu zapovedal, da se od 9. marca t. l. slamo in mrvo iz avstro-ogrske države ne sme na Angleško uvažati.

Več luči!

(Dopis iz pisateljskih krogov.)

V nekaterih časopisih se zmerom nabajamo odmeve velike "nedelje" (tednu), ki so jo preželi, čitateljem že znani slovenski poslanci v Petrogradu. Iz tega bi si nemara čitatelj domisljal, da je že vse zlato, kar se sveti in da so ti poslanci dosegli B g sam vedi kakšne uspehe, na katere so lahko ponosni. Onim, ki tako mi-

slijo, lahko povemo, da se Rusi tem predrznežem, ki so jih prišli vabit na veliko T.ubarjevo slavnost, niso vsedli na limanice. Iz mesta in svoje srede jih sicer radi gostoljubnosti niso pogнали, toda precej, ko so odnesli pete, so se oglasili tudi n zadovoljneži in organ Sojuz (zveze) ruskega naroda, petrogrško „Ruskoje Znamja“, je videlo v onih treh poslancih (Hibarja, Kramarja in Hubovickega) nič več nič manj nego agente mednarodnega židovstva, ki so dospeli v Petrograd samo radi tega, da ondi pomagajo utrditi to „prokleta“ ustavo (konstitucijo). Po mnenju tega časopisa bi imela vlada te nevarne agente poslati brez odloga po „šubu“ nazaj odkoder so prišli, samo da bi jih več ne bilo v Rusiji.

Koliko si ti „Slovanci“ in ob enem tudi kranjski naprednjaki v zvezi z židi, v tem je „Šajerc“ že poročal, iz česar se lahko čitateli prepričajo, da oni časopis tem odpadnikom od katoliške vere ni delal krivice. Radi tega bo tudi za prihodnje najboljše, da se naj imenujejo vse drugo, samo ne več „Slovenci“ in Slovane, da se ne bodo legali, kakor je današnji teh ljudij že nekaka sveta navada. Láž, napuh, tatvina, pretepi, poboji in druga pregrehe pa gredo skupaj kakor v procesiji, da človek, kadar se mora opustiti v borbo z njimi, pač najraje obožavo vzdihne: „Duch das schrecklichste vor Allem ist der Kampf mit Ungeziefer. dem Gestank als Wunde dient.“ „Šajerc“ sicer torej vkrvja s to zadevo le toliko, kolikor je malone primoran, kolikor to zahteva njegovo stremljenje po resnici, torej naj pove svojim čitateljem koliko bo vredna takšna slovenska federacija, ako bi se s tem prvotno vendar-le posrečilo skrpiti nekakšno pojedino o priliki odkritja spomenika novejšega slovenskega svetnika, katerega ime nemara zagledamo že drugo leto v „koletdarju“.

Federacijo hočejo osnovati prvaki, ki se za mnenje prebivalstva v tej zadevi niti ne zmenijo. Saj onemu „misere contribuens“ plebs“ je treba samo zaklicati „Marš, ali pa „Naprej!“ ker ono mora se brezpozorno podvreči, saj nima več svoje proste volje. Stari Bog, ki še živi in gleda na komedije, je dal ljudem pri stvarjanju vsaj prosto voljo, novi bogovi, katerih pa je že več nego preveč, pa so v tem oziru večji roparji in egoisti, ker so vzeli ljudem, katerim zapovedujejo, povsem njih prosto voljo, iz česar je razvidno, da sedanjí napredek ni noben napredek, marveč le strahšansko nazaj v paganstvo. Kdo še zamore pri takšnih odloščinah govoriti o liberalizmu, prostosti, enaki pravic za vse? Samo on, ki se zna prav debelo lagati. Ko so jeli nabirati za ljubljanski „Narodni Dom“, so na široko odprli usta ter hvalili, kako bo imel ondi narod svoja vedrila in zabavne večere, ako s doneski pomorega pozidati. In zaslepljeno ljudstvo je prineslo darove po svojih močeh. Kaj pa sedaj? Ako se kateri od teh prostakov le prikaže v „Narodnem Domu“, urno se znajdejo takšni, ki ga v imenu bratavske ljubezni in napredka sunejo črez prag, zakaj „Narodni Dom“ je pozidan le za gospodo; ljudstvo ondi nima ničesar iskati. Takšna bo tudi bodoča slovenska federacija. Na pol pijani pevci vtegnejo sicer zapeti kakšno novodobno dekadentično pesem, toda prosti narod se jim bode jokali, ali pa jim kazal — osle. Saj je slehna beseda, ki jo zinejo o bratoljublju, o zvestobi do domovine, da celo do svojih najbližjih sorodnikov, le debela laž. Radi figamstva in nezvestobe so propadli ideali in za koga se naj navdušuje mladina, ako zgubi vero v svojo in svojega naroda bodočnost, ako jo takšni voditelji pripravijo ob ideale? Saj se res ni treba čuditi, da se čuje toliko o samomornih med mladino in dijaštvom, katero oropano vsega, kar je svoje dni blažilo srca, nima sedaj za isto nikakega nadomestila, da nima vere samo na se in svojo prihodnost in se slepo vdaja bodisi pohotnosti, bodisi pijančevanju, le kakega stremjenja po čednostih ni moči opaziti nikjer. Zares kam pridemo, ako pojde tako naprej, ako bo krivica tako gospodovala nad pravico, ako bo še nadalje tako proganjala nedolžnost, ako vnebojdi grehi se ne bodo smatrali več za grehe? Čimdalje boste dopuščali, da bodo vladale kakšne neznosne razmere med ljudmi, tem večja divjost in nenravnost bo zavladala v človeški družbi in namesto one blažene prihodnosti, o kateri je pel Prešern: „Vremena bodo Kranjem se zjasnila, da bi naj bil v tej stvari samo Podravske iz-

jim lepše zvezde kakor zdaj sijale“, bodo se peklo že na zemlji in nastopil bode čas, ko bodo živi blagorivali mrtve. Torej kdor še želi dovestu dobro, naj kriči, vpije, svari ... ako le nič ne pomaga, pa se naj zapre v svojo kamrio in brez potrebe na hodi iz nje, zakaj napoved Kristusova se uresničuje ...

Dopisi.

Sv. Lovrenc slov. gor. Naši veteranci se niso udeležili slavnosti na Ptujski gori, ker se sramujejo svojega „hauptmana“ Horvata, kateri je napravil nam vsem tako „čast“ pred vsem svetom. Samoto napraviti zna ta dika b'žna nedolžnosti, kateri nosi „roženkranc“ v žepu in hodi pridno k spovedi; odrezo pa mu daje naš župnik ... Ja človeka oblije sramota, ako čuje govor in provanje v drugih krajih črez našo občinsko vodstvo. Zategatelj pa zopet ponarjamo, da se mora človeku kakor je naš „nedolžni“ Hrvat, občinski stolec vzeti od oblasti, ako ne odstopi sam. Mi nimamo zaupanja do človeka, kateri je našo občino in naš denar v občini na tak grdi način izrabljal. Denar slihi v mestno šparkaso in ako se to ne zgodi, bomo šli do višje oblasti. Hrvat pa naj pomisli, da ni lepo, na tak način „gospodariti“ in potem še predrznost imeti, dalje za „rihtarja“ biti. Mi zahtevamo, da naredi oblast red in odstavi Horvata. Drugače ne bo miru!

Fram. Naš g. župan in načelnik posojilnice ima pač usmiljeno srce do vbogh ljud. Umrlje vbogi občinski revž in njegova sestra, tudi revna, prosi g. župnika, da bi se mrtvemu zvonilo; ali g. župnik ji pošlje k g. županu. Leta pa ji odgovori, da za takšne, katere občina odkrhuje, ni treba zvoniti. Ta se pač vidi, da ni nič brez denarja! Pa blagor mu, usmilil se je g. Tomas Kraiz in pustil mrtvemu zvoniti ter mrtiča z svojimi ljudmi na pokopališče spraviti. Hvala mu bodi! Samota pa onim, ki imajo krščanstvo le na jeziku, v srcu pa delajo celov smrti razliko med reveži in bogatimi!

iz krajine kanibalistov. Ali je mar Avstrija še katoliška država? Sprejmi „Šajerc“ od svojega redkega sotrudnika še tretji dopis ter priobči ga v celoti, ker bi tega nemara ne uobinl kateri drugi ne katoliški, pa tudi ne liberalni časopis, boječ se zamere bodisi že od te ali druge strani. Ker pa je dandanašnji treba mnogo poguma onemu, ki si drzije resnico govoriti, torej ti tega poguma ne morejo odrekati celo Tvoji najhujši nasprotniki in zgolj te resnici zatirani od vseh strani na ljubo Te podpisani prosí, da priobčiš naslednje vrstice. Svar se tiče nikogar drugega, nego zatiranega od vseh strani pisatelja slovenskega Podravskega, katerega so sedaj, ko je zbuzal z krajine kanibalistov in se preselil drugam celo oblastnije obsodile nekako v imenu zakona v duševno smrt, a to zavrtno, ne da bi se ga poprej zaslišalo in čujte tako nekako celo v imenu postave „in Namen Sainer Maještät“. Torej naj začuje sedaj slovenska in slovenska javnost, sploh vsi učitelji, katerim pride list pred oči, kaj je zakrivil hudega oni Podravske, da se končno tako nečloveško postopa z njim, zakaj ako je imel že v časih poganstva veljavo pregovor: „Vox populi, vox Dei“, ima jo menda v tem večji meri še sedaj. Ker mu radi neomadežvanega obnašanja ne morejo pripisati ničesar na rovaš kar bi ga prisililo umolktniti za zmerom, torej mu očitajo sedaj po triletnem bivanju na prostem, da je bil l. 1904. zmešan, blazen, vse to radi groznega pomanjkanja ki je vladalo pri hiši, ko mu je žena vse post preležala v postelji in mu starejšo hči radi tega ker ni imela kaj deti v lonec, da bi skuhala živčja sebi, materi in mlajšim otrokom, prišla radi samih skrbij ob pamet in so takrat še starokopitni, a danes že „napredni“ Ribničanje, namesto da bi mu pomagali, kakor se pravim kristjanim spodobi, se mu rajše smejali, da je v resnici jel trditii, ako pojde tako naprej, da mora napočiti konec sveta. To je bila torej njegava znorelost, radi katere je moral v bolnišnico in se je l. 1905 dne 18. marca, ozdravljen vrnil, pa ako še tatn, ali tolovaju, ako enkrat prestopi svojo kazen, dotične nihče opomnati ne sme, da ne žali njegove časti, kako pel Prešern: „Vremena bodo Kranjem se zjasnila, da bi naj bil v tej stvari samo Podravske iz-